

Katedra ruského a francouzského jazyka

Pedagogická fakulta

Západočeské univerzity v Plzni

Veleslavínova 42

301 00 Plzeň

tel. 377 63 6171

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: diplomová

Posudek: oponenta

Práci hodnotil(a): Mgr. Michaela Pešková, Ph.D.

Práci předložil(a): Bc. Anastasia Müller

Název práce: Literární Petrohrad

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Cílem diplomové práce bylo provést srovnávací analýzu literárního obrazu Petrohradu u tří ruských spisovatelů, sestavit exkurzi na téma literární Petrohrad a navrhnout aplikaci tématu do výuky ruského jazyka na ZŠ. Stanovený cíl byl splněn jen částečně. Především nebyla provedena skutečná srovnávací analýza literárních textů, návrh exkurze postrádá čitelný systém a didaktické aktivity vůbec neodpovídají jazykové úrovni žáků na ZŠ.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.)

Téma práce bylo stanoveno velmi široce, což práci příliš neprospělo. Srovnání literárních obrazů Sankt-Peterburgu u tří natolik mnohostranných autorů není na 20 stranách, jež mu autorka udělila, ani možné. Pokud by měla být provedena skutečná analýza obrazu města, pak by na celou diplomovou práci hypoteticky bohatě postačil jeden primární text. Kapitoly popisující zobrazení Petrohradu u jednotlivých autorů nejsou analýzami, ale výčtem nesystematicky uváděných motivů a rozsáhlých citací. Autorka zaznamenává některé klíčové momenty, jako je akcent na počasí, magičnost, klamavost, dobře připomíná vidění města srze sociální prizma a jeho vliv na psychiku hrdinů, vyhmátává motivy zahuštěnosti a kumulace, prázdnoty a osamění. Nicméně se žádnému z těchto aspektů nevěnuje děle, do hloubky, ve vzájemném vztahu nebo ve vymezení kontrastu či ve vývoji. Vybrané pozorované aspekty tak působí nahodile a povrchně (např. tvrzení „Петербург Достоевского глубок и значителен.“, str. 12). Nejsou stanovena žádná kritéria pro srovnávací analýzu. Finální tabulka vyvedená na pouhou půl stránku – a to v rámci srovnávacího výkladu na 2 stránky - nabízí jen základní informace, které navíc neodrážejí vždy předchozí výklady. Sporné je zařazení pasáží o biografii tvůrců, jež nesouvisejí s tématem práce (např. vztah Dostojevského k jeho bratrovi), stejně jako např. zmínky o historických událostech (o Borodinské bitvě). Naopak by bylo vhodné nastudovat teoretické literárněvědné výklady o obrazu města jako takového a vycházet z nich. To by jednoznačně napomohlo přesnější analýze a nasměrovalo by to text k interpretaci. Autorka takřka nepoužívá terminologii z literární poetiky.

Navržený text samotné exkurze je informačně nasycený, představuje jakýsi koncentrát literárního Petrohradu 19. století. K popisu trasy chybí její zachycení na mapě (ne míst, ale trasy). Aplikovat výklad didakticky na základní škole je zcela nereálné co do rozsahu i použitých jazykových prostředků. Bylo by funkčnější uspořádat například tři exkurze: Petrohrad Puškina, Gogola, Dostojevského se zúžením na několik zastavení. Kapitola věnující se exkurzi je nejhodnotnější v části „Достопримечательности“, kde jsou podány popisy jednotlivých míst napojené na děj povídek a románů a na literární úryvky. Je ovšem vzhledem k vybrané výšce literárních děl – 19. století – zavádějící upozorňovat např. na to, že na Senném náměstí se nacházejí tři

stanice metra. Nesystematické je zařazení míst spojených nikoli s literárním obrazem Petrohradu, ale s literárním životem (obchody, muzea, byty apod.).

Didaktická část nemá scelující vstupní komentář (jím není hlavička plánu hodiny). Plán hodin je zpracován v přehledné tabulce a rámcově správně podložen jak obecně didaktickými parametry (organizační formy, výukové metody), tak parametry lingvodidaktickými (řečové dovednosti). V „Úvodu“ autorka píše, že prostuduje metodiku práce s literárním textem na hodině cizího jazyka. V práci se dané otázce nijak nevěnuje a studium metodiky se v rozpracování úloh nijak neprojevuje. Zásadním lapsem konceptu je představa, že materiál bude schůdný pro žáky ZŠ. Stanovená úroveň B2 dokonce překračuje i úroveň maturitní zkoušky. Pakliže by měl učitel použít pro výuku text exkurze a teoretické části práce, na ZŠ by se to zcela minulo didaktickým účinkem. V tabulce je často uvedena skupinová práce, ale není upřesněno, jakým způsobem bude organizována, jaké mají skupiny úkoly (např. str. 47, virtuální exkurze). Pracovní list sleduje zejména jazykové cíle. Cvičení nesouvisí s literárním Petrohradem. Cvičení 7 nabízí mapu, na níž nelze rozlišit názvy ulic, takže do ní nemohou žáci nic zaznamenat. Pro navrženou práci s textem platí to, co bylo zmíněno výše: Úkoly včetně zadání v ruštině, slovní zásoba a požadavky jako napsat 30 vět na téma „Můj literární Peterburg“ absolutně neodpovídají jazykové úrovni žáků na ZŠ. Autorka po žácích například chce, aby srovnali obraz Petrohradu u různých autorů, aniž je k tomu vede a aniž takovou analýzu sama představí. Další dílčí nedostatky: Čechům se při slově границ určitě neasociuje slovo granát (str. 49), tři hvězdičky nejsou znakem pro chybný tvar (jedna hvězdička) a dávají se až před slovo, ne před celou větu (str. 51) atd. V úkolech na práci s textem se střídají jazyková a řečová cvičení bez nějakého jasně zacílení. Je zde minimum tvůrčích zadání. Měl být sestaven tematický slovníček, je přiložen překladový slovníček ke každému textu, a to bez základních lexikografických náležitostí a s nepřesnými českými překlady. Závěr práce nemá náležitosti závěru, autorka nepředstavuje, k jakým závěrům dospěla, pouze znovu shrnuje již dříve řečené, a to obdobně jako v „Úvodu“.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je jasně strukturovaná do tří proporcčně vyrovnaných částí a příloh. Nelogicky se jeví výklady o jednotlivých spisovatelích v nechronologickém pořadí. Obrazu daného města v literatuře se věnovala řada sekundární literatury. Z jejích závěrů však autorka čerpá jen ojedinele. Citace jsou rámcově formálně správné, ale ne zcela jednotné (srov. citace 2 a 3, 10 a 11). Opakované citace se nevypisují celé. Poznámkový aparát má mít formát poznámek pod čarou, tj. menší písmo a jiné řádkování. Kapitola „Достопримечательности“ je vyvedena kurzívou a jinou velikostí písma, Patřila by spíše do příloh. Není dodrženo důsledné desetinné členění. U obrázků v textu chybí číslování, název, odkaz na zdroj. České „Resumé“ obsahuje chyby v jazykovém plánu. Klíčová slova do resumé nepatří. Na přílohy se průběžně odkazuje, ale jako na ilustrace, ne jako na přílohy. Práce byla prověřena v systému plagiátorství a je vyhovující.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práce působí dojmem konceptu. Přestože autorka jistě shromáždila určitou sumu dat a navrhla didaktické aktivity, v předložené formě vykazuje práce řadu nedostatků jak obsahových, tak formálních. Je málo systematická, propojená a didakticky zacílená. Pro výuku ruského jazyka na ZŠ je jen velmi obtížně použitelná.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Pokud sledujeme vývoj obrazu Petrohradu v literatuře na ose Puškin – Gogol – Dostojevskij, jak se do jejich díla promítly reálné změny, které ve městě proběhly?
2. Jak jste myslela, že Petrohrad je „местом паломничества“?
3. Pracujete s knihou Anciferova, N.P. z roku 1923. Jak jste se k ní dostala?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

dobře